

Miljövänlig körning

Det finns fyra viktiga miljöfrågor inom transportområdet. De gäller utsläppen av koldioxid, påverkan på luftkvaliteten, bullerstörningar och påverkan på natur- och kulturvärdena.

De två första av dessa frågor hänger delvis samman med vilket bränsle bilen körs på men naturligtvis är det också viktigt vilket fordon som körs och hur föraren hanterar bilen.

Bensin eller diesel

Jämförs bensin och dieslbilar släpper dieslbilen ut mindre koldioxid eftersom bränsleförbrukningen per kilometer generellt sett är lägre. Dieslbilen har av tradition däremot ansetts påverka luftkvaliteten mer. Moderna bilar med effektiva partikelfilter har dock markant lägre utsläpp och det finns idag flera miljöbilar på väg in på den svenska marknaden som körs på diesel. Det innebär att bilarna är rena, släpper ut små mängder växthusgaser och är energieffektiva.

Idag finns miljöbilskonceptet bara utvecklat för personbilar. Vid sidan av dieseln finns också bensinbilar som fyller de stränga kraven som annars ofta bara associeras med el-, etanol-, hybrid- eller gasbilar.

För att en diesebil ska klassas som miljöbil ska den klara avgaskraven i miljöklass 2005PM, släppa ut mindre än 5 mg partiklar per kilometer och släppa ut mindre än 120 gr koldioxid per kilometer. Bränsleförbrukningen ska vara högst 4,5 liter per 100 km. Ett flertal diesel miljöbilar är nu på väg in på den svenska marknaden och de klassas som miljöbilar oavsett om de kör på svavelfri europadiesel eller MK1.

PAH utsläppen inget problem med modern teknik

När MK1 bränslet togs fram var den låga svavelhalten en sensation. I takt med att allt fler bränslekvaliteter blivit svavelfria har miljöintresset alltmer kommit att riktas mot de s.k. aromaterna och de utsläpp de ger som partiklar och gaser.

Den europeiska samarbetsorganisationen Concawe utvärderar löpande olika bränslen. I ett antal rapporter¹ från 2005 har frågan om de PAH-utsläppen belysts. Studierna visar att äldre dieselfordon ger upphov till höga PAH utsläpp och att dessa ökar linjärt med bränslets innehåll av polyaromater. När bränslets polyaromater minskades, såsom i den svenska MK1 dieseln, försvann dock inte PAH utsläppen eftersom en avsevärd del av dessa uppstår i motorn i samband med förbränningsprocessen.

För att effektivt minska PAH utsläppen gäller det i stället att förbättra bilen. Moderna dieselfordon med senaste teknik för rening ger nämligen mycket låga PAH-utsläpp i nivå med eller under vad bensindriva fordon ger. PAH utsläppen var i själva verket så låga att det inte längre fanns anledning att särskilja olika dieselbränslen.

¹ Concawe report 1/05, 2/05 och 4/05

Kväveutsläppen

I en jämförelse mellan bensindriva bilar och dieseldrivna bilar bör också kväveoxiderna beaktas. Kväveoxiderna, som bidrar till försurningen, är idag något högre för dieslbilar än för bensen. Om dieslbilen körs på svavelfri europadiesel eller MK1 har dock ingen betydelse.

Motortillverkare världen över arbetar också på att reducera kväveutsläppen. En biltillverkare har redan tagit fram en bil med systemet Clean Power med Diesel Particulate - NOx Reduction System. Vägverkets expert anser samtidigt att man bör kunna acceptera något mer kväveoxider från lätta dieslbilar givet bränslet många andra goda egenskaper. En sådan är lägre utsläpp av kolväten vid kallstarter².

Bränslehantering

En jämförelse mellan bensen och diesel bör också ta hänsyn till bränslets egenskaper ur arbetsmiljösynpunkt. Hantering, lagring och transport av bensen är mer hälsovådligt och har större miljöpåverkan än hantering, lagring och transport av diesel. Brand- och explosionsrisken är också betydligt mindre för diesel

Miljövänlig körning

Bra bränsle och bra bil ger grundförutsättningarna för en miljövänlig körning. Men även som förare kan du påverka. Att köra miljövänligt innebär

- Att välja rätt storlek på bilen
- Undvik dubbdäck på torra vägar
- Kolla lufttrycket och se till att du har rekommenderat tryck. För lågt tryck sliter på däcken och ger högre bränsleförbrukning

Helhetssyn talar för svavelfri diesel

Fordon och bränsle måste bedömas som en helhet. Dessutom måste de åtgärder som vidtas för en bättre miljö och säkrare körning hela tiden anpassas till den tekniska utvecklingen. Vill vi idag minska utsläppen av växthusgaser och få en bra luftkvalitet är den absolut viktigaste åtgärden att snabbt växla över till en modern dieslbilpark med tillfredsställande rening.

Tar vi hänsyn till den mest avancerade internationella forskningen på området fordon/bränsle kan vi se att MK1 bränslet i bilen fortfarande kan sägas vara världens renaste diesel. Tar vi hänsyn till produktion och användning har dock MK1 bränslet spelat ut sin roll. Den svavelfria europadieseln har i ett livscykelperspektiv en lägre miljöpåverkan och är ett bättre miljöalternativ.

För ytterligare information kontakta

Bjarne Lindberg, Ansvarig för produktkvalitet, 08-429 65 56